

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**OLIY VA PROFESSIONAL TA’LIMDA MUTAXASSISLIK FANLARINI
O‘QITISH METODIKASI
FANI BO‘YICHA**

SILLABUS

Bilim cohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi: metodikasi (tarix)	70111101– Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o‘qitish

Urganch – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Oliy va professional ta'limda mutaxassislik
fanlarini o'qitish metodikasi
70111101– Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish
metodikasi (tarix)

Fan nomi:	Oliy va professional ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	OPTMFO'M(M)105
Yil:	2024-2025
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrda ajratilgan soatlar:	150 soat
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	–
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	30
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	magistrantlarni oliy va professional ta'limda mutaxassislik fanlarining asosiy xususiyatlari, oliy ta'lim tizimiga oid me'yoriy hujjatlarni bilish va tahlil qila olish, ta'lim jarayonini loyihalashtirish, zamonaviy axborot inovation pedagogik texnologiyalarini joriy etish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini shakllantirish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Uzluksiz ta'limdagi tendensiyalar va zamonaviy yondashuvlar (UTTVZY 405)
2.	Tarix fani nazariy asoslari (TFNA 405)
3.	Uzluksiz ta'limdagi tendensiyalar va zamonaviy ta'lim (UTTZZT 402)
4.	O'zbekiston tarixi ta'limining uzviyligi: ilg'or xorijiy texnologiyalar (O'TTUITJTM 12304)

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jixatidan:
TN1	Respublikamizdagi umumiy o'rta ta'lim tizimi, akademik litseylar va professional ta'lim tizimida ta'limning milliy o'quv dasturlarini, ulardagi uzviylik va uzluksizlik ta'minlanishi talabi haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;
TN2	Oliy va professional ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi fanini o'qitishda ta'lim texnologiyalari, elektron plakatlari, tarqatma materiallar, elektron darsliklar va qo'llanmalar, virtual laboratoriyalar, internet ma'lumotlari, lokal tarmoqdagi turli o'quv, ilmiy bilimni nazorat qilish bo'yicha ma'lumotlar jamlamasidan foydalaniladi. Mustaqil ta'lim, aqliy hujum, vaziyatli masalalarni yechish, diskussiya, rolli o'yinlar, referatlar yozish kabi pedagogik usullar bilan fanning o'qitilishi amalga oshiriladi va o'quvchilarni baholay olish to'g'risida malakalariga ega bo'lishi kabi ko'nikmalariga ega bo'lishi;
TN3	Talaba Vatanimiz va jahon tarixining eng qadimgi davridan to bugungi kungacha bo'lgan tarixiy jarayonlarni rivojlanish bosqichlarini davriy ketma-ketlikda o'rgatish, bunda <i>uzviylik va uzluksizlikka e'tibor qaratish</i> , shu bilan birga tarixiy voqealarni o'rganish, ularni ahamiyatini tahlil qilishda birlamchi, asl manbalar bilan ishlash, birga tarix fanidan mavjud o'quv dasturlarini qiyosiy jadvallar asosida tahlil qilishni va boshqa adabiyotlar yordamida tahlil qilish usullarini qo'llash, tarixiy rivojlanish muammolari bo'yicha echimlar qabul qilish malakasiga ega bo'lishi kerak.
TN4	ma'ruza, seminar va laboratoriya mashg'ulotlarini texnologik xaritasini tuzish, ma'ruza matnlari va slaydlar taqdimotini tayyorlash haqida fenomenologik bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'ladi, yangi axborot texnologiyalarini qo'llab, olgan bilimlarini pedagogik va ilmiy faoliyatida qo'llay olish;
	Ko'nikmalar jixatidan:
TN5	Mamlakatimizda ilm-fan sohasidagi erishilayotgan yutuqlar, yoshlarimizni chuqur bilim, yuksak ma'naviyat va madaniyat egasi etib tarbiyalash va shakllantirish iborat;
TN6	Nazariy bilimlar tizimini o'rganish jarayonini yoritib berish va ta'limni insonparvarlashtirishni;
TN7	"Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari" degan dasturiy g'oya asosida yoshlarni tashabbuskorlik, fidoyilik hissini hamda axloqiy fazilatlarni shakllantirishning ahamiyati;
TN8	O'qitishning innovatsion, pedagogik va axborot kommunikatsion texnologiyalar yutuqlaridan foydalanishdan iborat.
Fan mazmuni	

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		
M1	Kirish. Mutaxassislik fanlarini o'qitishning maqsad va vazifalari	4
M2	Mutaxassislik fanlarini o'qitishga qo'yiladigan talablar	4
M3	Maxsus fanlarni o'qitishning shakl va metodlari	6
M4	Ma'ruza va seminar mashg'ulotlarida ta'lim texnologiyasi loyihalashtirish va rejalashtirish qoidalari	6
M5	Mutaxassislik fanlarini o'quv uslubiy ta'minoti	4
M6	Mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarini joriy yetish	4
Mashg'ulotlar shakli: seminar mashg'ulot (S)		
S1	"Oliy va professional ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi" fanining predmeti, maqsadi, mazmuni va vazifalari.	4
S2	Mutaxassislik fanlarini o'qitishning nazariy masalalari.	4
S3	Mutaxassislik fanlarini o'qitishga qoyiladigan talablar.	4
S4	Maxsus fanlarni o'qitishning shakl va metodlari.	4
S5	Ma'ruza va seminar mashg'ulotlarida ta'lim texnologiyasini loyihalashtirish va rejalashtirish qoidalari.	4
S6	Mutaxassislik fanlarini o'quv uslubiy ta'minoti	4
S7	Mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarini joriy etish.	6
Mustaqil ta'lim (MT)		
1	Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: - seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish; - matn bilan ishlash; - glossariy tuzish; - taqdimot yaratish; - seminar mashg'ulotini loyihalashtirish. - mavzuga oid misol va masalalar echish. 30 soat	
2	Mutaxassislik fanlarini o'qitishning dolzarb muammolari: yechimi.	
3	Mutaxassislik fanlarini o'qitishga qo'yiladigan talablar.	
4	Maxsus fanlarni o'qitishning shakl va metodlari.	
5	Ma'ruza mashg'ulotlarida ta'lim texnologiyasini loyihalashtirish va rejalashtirish qoidalari.	
6	Mutaxassislik fanlarini o'quv uslubiy ta'minoti.	
7	Mutaxassislik fanlarini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarini joriy etish.	
8	Seminar mashg'ulotlarida ta'lim texnologiyasini loyihalashtirish	
9	Ma'ruza mashg'ulotini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarini joriy yetish	
10	Seminar mashg'ulotlarini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarini joriy yetish	

Talabalar bilimini kredit-baholash tizimi asosida nazorat qilish jadvali va baholash mezonlari

9. Fan bo'yicha magistrlar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

Talabalar bilimini nazorat qilish, baholash va baholarni konvertasiya qilish O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2018-yil 26-sentyabrda 3069 ro'yxat raqami bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi nizom"ga muvofiq amalga oshiriladi.

TALABALAR BILIMINI BAHOLASH

Talabalarning ta'lim natijalari 100 ballik tizimda baholanadi.

Nazorat turlari

1. Talabalarning ta'lim natijalarini nazorat qilish quyidagi turlarda amalga oshiriladi:

joriy nazorat - modul (fan) bo'yicha seminar (amaliy, laboratoriya) mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim bo'yicha ta'lim natijalarini muntazam baholab borish maqsadida o'tkaziladi. Joriy nazorat ballarining seminar (amaliy, laboratoriya) mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim uchun taqsimlanishi ishchi dastur (Sillabus)da aniq belgilab qo'yilishi lozim;

oraliq nazorat(ON) - modul (fan) bo'yicha muayyan bob,bo'lim mashg'ulotlari o'qitib tugatilganidan so'ng?oraliq nazorat 12-haftasida talabani bilim va amaliy ko'nikmalarini baholash maqsadida o'quv mashg'ulotlari davomida 1 marta o'tkaziladi. Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda 2 ta nazariy savolga yozma ish javobi bahosi (baholash mezonida nazarda tutilgan mezonlar asosida) hamda uning dars mashg'ulotlari davomida joriy nazoratlardan olgan baholari o'rtachasi hisoblanadi va yaxlitlanadi.

Modul (fan) bo'yicha bir semestrda ma'ruza mashg'ulotlari uchun ajratilgan jami yuklama 1 kredit (30 soat)dan 1 marta oraliq nazorat o'tkaziladi shuningdek, oraliq nazorat vaqtida talaba(lar)ning Oraliq nazorat tarkibiga mustaqil ta'lim bo'yicha mavzu savollari ham kiritilib, yozma, og'zaki, amaliy va test usullaridan birini tanlagan holda o'tkazilishi mumkin.;

yakuniy nazorat - modul (fan) bo'yicha semestr so'nggida talabalarning ta'lim natijalarini baholash maqsadida o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat turi semestr yakunida ushbu fan bo'yicha talabani nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarini o'zlashtirish darajasini aniqlash maqsadida (talabalar bilimini baholash mezonlarida nazarda tutilgan mezonlar) 3 ta savol berish orqali yozma shaklda o'tkaziladi:

1- savol: nazariy

2 - savol: nazariy

3 - savol: nazariy

Yakuniy nazorat turini o'tkazish ushbu shakli kafedra tomonidan belgilangan.

Ta'lim natijalarini baholash uchun ballar quyidagi tartibda belgilanadi:

Joriy nazorat bali	Oraliq nazorat bali	Yakuniy nazorat bali
---------------------------	----------------------------	-----------------------------

Auditoriya mashg'ulotida berilgan topshiriqlarni bajarilganligi uchun – joriy baholash(JB); Mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarganligi uchun – mustqil ishni baholash (MIB);	Oraliq nazorat vaqtida javob berganligi uchun – oraliq nazorat bali(ONB); Mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarganligi uchun– mustqil ishni baholash (MIB);	Yakuniy nazorat vaqtida javob berganligi uchun – yakuniy nazorat bali (YNB)		
Joriy nazoratning maksimal bali 30 ball: $\Sigma JN = JB + MIB$ $30=(15*1,6)+6$	Oraliq nazoratning maksimal bali 20 ball:	Yakuniy nazoratning maksimal bali(YNB) 50 ball.		
$\Sigma JN + \Sigma ON > 30$ ball bo'lgan talaba yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.				
Modul(fan)dan o'zlashtirish ko'rsatkichi(O'K): $\Sigma O'K = \Sigma JN + \Sigma ON + YNB$ $\Sigma O'K \geq 60$ ball bo'lganda modul(fan) o'zlashtirilgan hisoblanadi.				
1. Talabalarining ta'lim natijalarini baholash mezonlari:				
daraja	5 ballik tizim (baho)	O'zlash-tirish foizda	an'anaviyda	Baholash mezonlari
O'quv boshqarma uchun		Professor-o'qituvchi uchun		
A+	4,51 – 5	91 - 100	A'lo	Talaba materialni mustaqil ravishda tez o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi.
A	4,26 – 4,5	86 – 90		talaba materiallarni mustaqil ravishda o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; savollarga to'liq va aniq javob beradi.
B+	4,01–4,25	81 – 85	Yaxshi	talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, uni mantiqiy ifoda eta oladi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.

B	3,51 – 4,0	71 – 80		talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.
C+	3,26 – 3,5	66 – 70	Qoniqarli	asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi; savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; materiallarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi; kommunikatsiya jarayonida qiyinchilik sezadi.
C	3,0 – 3,25	60 – 65		asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi; savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; materiallarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi;
F	3,0 dan kam	59 dan past	Qoniqarsiz	materiallarni o'zlashtirmagan; savollarga javob bera olmaydi; mashg'ulotlarda ishtirok etmaydi

Tegishli fandan o'zlashtirish ko'rsatkichi 60 ball va undan yuqori bo'lgan talabalarga fan bo'yicha kreditlar beriladi. Fandan o'zlashtirish ko'rsatkichi 59 ball va undan past bo'lgan talaba(lar)ga fan bo'yicha kredit berilmaydi.

Modul (fan)ga ajratilgan auditoriya (ma'ruza, seminar, amaliy, laboratoriya) soatining 25 foizi va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi.

Nazorat turlari bo'yicha qoniqarsiz baholangan talabaga belgilangan muddat davomida bir marta qayta topshirishga imkon beriladi. Bunda oraliq nazorat turidan qoniqarsiz baholangan talaba yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddatda fakultet dekani tomonidan tasdiqlangan jadval asosida, yakuniy nazoratdan qoniqarsiz baholangan yoki mazkur nazoratga qo'yilmagan talabaga institut rektorining o'rnatilgan tartibda rasmiylashtirilgan akadem qarzdorlikni bartaraf etish to'g'risidagi buyrug'iga muvofiq, o'quv ishlari bo'yicha prorektor tomonidan tasdiqlangan nazoratlarni qayta topshirish to'g'risidagi jadval asosida qayta topshirishga ruxsat beriladi. Fandan chetlashtirilgan talabaga yakuniy nazoratni qayta topshirishga ruxsat etilmaydi.

O'rnatilgan tartibda qayta topshirish muddatlarida ham yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo'yicha (F) qoniqarsiz baho olgan talaba akademik qarzdorhisoblanadi va mazkur modul(fan)dan yozgi semestrda yoxud keyingi semestrlarda qayta o'qishga qoldiriladi.

Asosiy adabiyotlar	
1.	Ishmuxamedov R. Yuldashev M. Ta'lim va tarbiyada innavasion pedagogik texnologiyalar. T.2013
2.	Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. - T.: TDPU, 2006.
3.	Baymirov Q.Sh. Innovatsion ta'lim texnologiyalaridan o'quv jarayonida foydalanishning metodik – didaktik asoslari. Monografiya. 2018.
4	Yakubov Sh. Oliy ta'limning o'quv meyoriy hujjatlari tahlili. 2023 Metodik-qo'llanma.
5	Esonov M. Oliy ta'limni kredit modul asosida tashkil etish. Metodik-qo'llanma 2023
6	Xurramov M. Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini baholash Metodik-qo'llanma 2023
7	Mansurov. U. Raxmatullayeva A. Tarix o'qitish metodikasi.-T.: 2019.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2017.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yerkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2016.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi.- Toshkent, O'zbekiston, 2017.
4.	Mustaqil O'zbekiston tarixining dastlabki sahifalari. – T., 2000.
5.	Mustaqillik: Izohli ilmiy-ommabop lug'at //M.Abdullaev va boshqalar. - Toshkent: Sharq, 2006.
6.	Социальный портрет молодежи Центральной Азии в аспекте обеспечения государственной и региональной безопасности. "Ижтимоий фикр". Фонд Конрад Аденауер. - Ташкент, 2002 г.
7.	O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik: tarixiy tajriba va hozirgi zamon. Mas'ul muharrir R.H.Murtazaeva. - T: 2010.
8.	Erkaev A. O'zbekiston yo'li. - Toshkent: Ma'naviyat, 2011.
9.	O'zbekistonda barqaror rivojlanish kontekstida ijtimoiy o'zgarishlarning istiqbollari. - Toshkent, 2014.
10.	Новейшая история Центральной Азии: Проблемы теории и методологии: сб. статей /отв. ред. сост. А.К.Аликберов, М.А.Рахимов / Ин-т истории АН РУз. – М.: Институт востоковедения РАН, 2018.
11.	O'zbekistonning eng yangi tarixi xrestomatiyasi. Mas'ul muharrir: A.Sabirov, S.Po'latova. – Toshkent, 2014.
12.	Ganiyeva M., Fayzullayev D. Kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash pedagogik texnologiyalar to'plami. - Toshkent: Iqtisodiyot, 2013.

13.	. Ganiyeva M., Fayzullayev D., Ne'matov I. Maqsadni belgilash va uch darajali testlarni ishlab chiqishning pedagogik texnologiyalari to'plami. Metodik qo'llanma. - Toshkent: Iqtisodiyot, 2013.
14.	Ganiyeva M., Fayzullayev D., Ne'matov I. Nazariy va amaliy o'quv mashg'ulotlarda o'qitish texnologiyalari to'plami - Toshkent: Iqtisodiyot, 2013.
15.	Ganiyeva M., Fayzullayev D. Zamonaviy o'qitish vositalarining pedagogik texnologiyalari to'plami. - Toshkent: Iqtisodiyot, 2013.
16.	Mansurov U Tarix darslarida mustaqil ta'limni tashkil etish T., 2019.
17.	Axborot manbaalari www. tdpu. Uz. 3. www. pedagog. uz www. Ziyonet. Uz. 4. www. edu. Uz

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Xo'jamuratov Umarjon Rustamovich o'g'li, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsent
E-mail:	umarjonbuyuk@gmail.com /
Tashkilot:	Urganch davlat pedagogika instituti, "Tarix va geografiya" kafedrası
Taqrizchilar:	D.Abdullaev - Urganch pedagogika instituti "Tarix va geografiya" kafedrası dotsenti, DSc. E.Nabiev - Urganch pedagogika instituti "Tarix va geografiya" kafedrası dotsenti, PhD.

Mazkur Sillabus Urganch davlat pedagogika institut Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Tarix va geografiya" kafedrasining 2024 yil 27 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

R.Masharipov

Fakultet dekani:

(PhD) dotsent. N. Masharipova

Kafedra mudiri:

(PhD) dotsent U. Xo'jamuratov

Tuzuvchi:

(PhD) dotsent U. Xo'jamuratov